

Keskustan kannanotto kunnanhallitukselle vuoden 2024 talousarviosta

Koronavuodet olivat kuntataloudessa hyviä sen aikaisen hallituksen linjausten vuoksi. Kunnat saivat valtiolta merkittävää ylimääräistä rahoitusta. Tästä johtuen olemme olleet hieman sokaistuneita tarkan talouden pidon suhteen.

Hankkeiden määrä on ollut korkea ja hankerahoituksella on palkattu kuntaan työntekijöitä erilaisiin tehtäviin. Vuonna 2019 henkilöstön määrä oli 154 ja vuonna 2022 se oli 181. Henkilöstön määrä nousi kolmessa vuodessa 27 henkilöllä ($27 \times 30\,000\text{€} = 810\,000\text{€}$), vaikka sopeutustoimien seurauksena henkilöstömäärää oli juuri tarkasteltu.

Tammikuussa 2023 Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa ja sitä myöten kuntien verotus muuttui. Todellinen tasapaino verotulojen ja sote-menojen vaikutuksista kunnan talouteen näyttäytyvät vasta tulevaisuudessa. Se on merkittävä epävarmuustekijä talouden suunnittelussa. Lisää haasteita tuovat maailmantalouden ongelmat inflaation ja korkojen nousun myötä. Energian hinta on huipussaan sodan seurauksena.

Talouden näkymät ovat muuttuneet dramaattisesti vuoden 2023 1.4 miljoonan ylijäämästä vuoden 2024 n.1 miljoonan alijäämäennusteeseen. Mistä johtuu tämä huolestuttava tilanne, tuleeko tilanne yllätyksenä?

Alijäämän suuruus on hämmentävän suuri. Siihen on reagoitava ja tehtävä toimia. Emme halua olla Lemminkäisten tiellä.

Alle on koottu toimia talouden tasapainottamiseksi luomalla tulojen kasvua ja karsimalla ylimääräistä.

1. Hyväksytään alijäämäinen talousarvio vuodelle 2024 ja katetaan se kertyneestä ylijäämästä.
2. Sopeutetaan taloutta loivasti seuraavien kahden-kolmen vuoden aikana.
3. Katse pidetään tiukasti tulevassa ja etsitään **tulon** lähteitä kattamaan kasvaneet menomme:

Kaavoitus:

- **Konstunrannan asemakaava**, uudet asukkaat tuovat tuloja.
- Virranniemen asemakaava, n. 10 uutta rakennuspaikkaa.
- Yrityspuiston asemakaava, Yhteisöveroja / työpaikkoja.
- Vehkatalon yleiskaava, uusia rakennuspaikkoja.

Verotus:

- Kiinteistövero ei nosteta. Olemme jo nyt maamme kärkitasoa.
- Kunnallisvero, nyt 8.36 %. Nostetaan **8.70 % vuonna 2024**.

Muut:

- Kunnan omistamien kiinteistöjen vuokrat kustannusten mukaisiksi.
- Kunnan omistamien tonttien myynti esim. rantatontti Rehulassa.
- Oppilaiden kotikuntakorvaukset omaan kuntaan.

4. Sopeutetaan **menoja** suhteessa tuloihin.

- Sivistys:
  - tuntikehys/jakotunnit säilytetään ennallaan

- nuorisopalvelut: Henkilöstöresurssi suhteessa tehtäviin. Nuorisotalon aukioloajat suhteessa naapurikuntiin?
- määräaikaiset hanketyöntekijät ja ohjaajat tarkastellaan. "Ensin pitää olla työ ja sitten etsitään tekijä". Tarvitaanko hankkeiden pyörittämiseen jo yksi henkilötyövuosi?
- hallinto: Tarvitaanko Satulaivan kokoisessa päiväkodissa kaksi hallinnollista johtajaa.
- kalustohankinnoissa käytettävä harkintaa
- kyyditykset: turha ajaminen pois, aikataulutaminen, koulumatkan riskit tarkastellaan.
- järjestöavustukset tarkasteluun: kuinka paljon maksetaan esim. latujen kunnossapidosta.
- Tekninen
  - Työskentelyä tehostettava/sopeutustoimet tekemättä?
  - Sähköinen työaikaseuranta?
  - Kunnan autojen käyttö, paikantimien hankinta autoihin.
  - Kaavoitusinsinööri -> tarvitaanko omaa kaavoittajaa, kun palvelua myös ostetaan ulkopuolelta?
  - Kiinteistöselvitys päätökseen, ei käytetä resursseja enää.
  - Tie- ja lossiavustukset ovat kohdillaan, ei tingitä.
- Muut:
  - Henkilöstön kasvu/hankkeet on ollut hallitsematonta.
  - Ostopalvelut tarkasteluun: Onko henkilöstön osaaminen riittävällä tasolla/käytetäänkö työn tekemiseen samaan aikaan sekä omaa henkilöstöä että ostopalvelua?
  - Hallinto: Etätyöohje ja sen noudattaminen/järkevyys (hallinnonverkko kotona?) vaikutus tuottavuuteen. Kunnantalo suljetaan heinäkuuksi.
  - SATU-selvitys käynnistetään uudelleen ja valmistellaan mahdollinen liittyminen vuonna 2025 (kiinteistö, siivous, ruokapalvelut).

5. Investoinnit:

- Investointien taso pidettävä 500 000€ - 800 000€
- Saimaanharjun koulun piha-alueen kehittäminen tärkein. Kirkonkylän koululla tarvetta ulkoliikunta-alueelle.
- Kutilan kanavan rakentaminen.

6. Poistot:

- Nyt 1 450 000€, edelleen korkealla tasolla kunnan kokoon nähden.
- Kutilan kanava lisää poistoja tuleville ~~20~~ 50 vuodelle
n.100 000€ / vuosi.

7. Lainojen ja energian hinnan kulujen hallinta.

Taipalsaaren Keskustan valtuustoryhmä.